

Nejvyšší správní soud

V Brně dne 15. 9. 2020

sp. zn. *nepředchází*

Žalobce: **XXXXX**

Právní zástupce: **David Zahumenský**, advokát se sídlem AK třída Kpt. Jaroše 1922/3, 602 00 Brno

Žalovaný: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého náměstí 375/4, Praha 2

Kasační stížnost proti usnesení MS v Praze ze dne 31. 8. 2020, č. j. 18 A 22/2020- 140

Elektronicky

1

Přílohy:

- *Plná moc*
- *Napadené rozhodnutí*
- *Podaná žaloba a její doplnění*
- *Článek právníka a pedagoga Petra Kolmana*
- *Články z médií dokládající výroky ministryně na adresu soudců MS v Praze*

I.

[1] Výše nadepsaným rozsudkem Městského soudu v Praze (dále také jen „napadené rozhodnutí“) byl výrokem V. zamítnut návrh na zrušení mimořádné opatření odpůrce ze dne 12. 6. 2020, č. j. MZDR 15757/2020-22/MIN/KAN. Rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 1. 9. 2020.

[2] Proti nadepsanému rozhodnutí podává Žalobce v zákonné lhůtě ve smyslu § 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘS“), tuto **kasační stížnost, kterou napadené usnesení napadá v rozsahu výroku V. a souvisejícího výroku VI.**

II.

Důvody kasační stížnosti

[3] Žalobce podává proti napadenému rozhodnutí kasační stížnost z důvodů uvedených v **§ 103 odst. 1 písm. a), b) d) SŘS**, tedy z důvodu, že napadený rozsudek je založen na nezákonnosti spočívající v **nesprávném posouzení právní otázky** městským soudem v předcházejícím řízení, z důvodu, že **byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit, dále pak v nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí** o věci samé.

[4] Níže Žalobce rozvádí konkrétní námitky.

III.

Napadené opatření vydal nesprávný orgán ministerstva zdravotnictví

[5] Žalobce v podané žalobě poukazoval na to, že na základě § 80 odst. 8 zákona o ochraně veřejného zdraví měl opatření vydat za ministerstvo zdravotnictví nikoli ministr, ale hlavní hygienik.

[6] Soud k tomu v napadeném rozhodnutí uvádí: „*Již citovaný § 80 písm. g) zákona o ochraně veřejného zdraví svěřuje pravomoc k nařízení mimořádných opatření přímo odpůrci (Ministerstvu zdravotnictví), za něž je nepochybně oprávněn jednat vedoucí tohoto orgánu, tj. ministr zdravotnictví. Na uvedeném pak nic nemění ani navrhovatelem připomínaný § 80 odst. 8 zákona o ochraně veřejného zdraví, jenž lze vyložit tak, že pokud hlavní hygienik jedná ve věcech ochrany a podpory veřejného zdraví, vystupuje jako orgán Ministerstva zdravotnictví (jeho úkony jsou přičitatelné odpůrci); z předmětného ustanovení však podle přesvědčení soudu v žádném ohledu nevyplyývá, že v těchto věcech může jednat jen hlavní hygienik.*“

[7] Žalobce má za to, že není možné volně si vykládat otázku pravomoci správního orgánu v rozporu se zákonem. Ze zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví jasně vyplývá, že **na úseku ochrany veřejného zdraví jsou pravomoci, včetně vydávání mimořádných opatření svěřeny hlavnímu hygienikovi**. Územní plán také musí vydávat zastupitelstvo a nikoli starosta, ačkoli je právě on vrcholným představitelem obce. Veřejná správa si holt nikdy nemůže vymýšlet, kdo co udělá podle toho, jak se to zrovna hodí. Ze zákona naopak nevyplývá, že by měl pravomoc vydávat mimořádná opatření ministr. Zde žalobce odkazuje také na **článek, který zveřejnil právník, pedagog a odborník na správní právo Petr Kolman**. Jeho argumentace podporuje argumentaci žalobce. Žalobce tak uzavírá, že předpisy byly správním orgánem porušeny takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytykanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené opatření správního orgánu měl zrušit.

IV.

Odpůrce překročil meze zákonem vymezené působnosti

[8] Žalobce poukazoval na to, že zákaz a povinnosti, které byly v napadeném opatření uloženy, překračují meze zákonem vymezené působnosti odpůrce (jednání *ultra vires*).

[9] Soud k námitkám žalobce v napadeném rozhodnutí uvedl: „Podle § 69 odst. 1 písm. i) zákona o ochraně veřejného zdraví, podle něhož bylo vydáno napadené mimořádné opatření, přitom platí, že mimořádnými opatřeními při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku je též zákaz nebo nařízení další určité činnosti k likvidaci epidemie nebo nebezpečí jejího vzniku [jiné než uvedené pod písm. a) – h)]. K tomu soud jen pro úplnost dodává, že předmětné zbytkové ustanovení nezmocňuje odpůrce k přijetí jakýchkoliv opatření, ale s ohledem na nezbytnost ústavně konformního výkladu (zákonné vymezení pravomoci a působnosti orgánu veřejné moci nemůže být vymezeno zcela nekonkrétním, vágním způsobem) jen takových, jež jsou svou povahou a intenzitou srovnatelná s opatřeními upravenými v předchozích písm. a) – h); této podmínce přitom povinnost nosit ochranné prostředky dýchacích cest obecně jistě odpovídá. Soud je tedy přesvědčen, že citovaná ustanovení svěřují odpůrci pravomoc vydat při epidemii nebo v době jejího vzniku mimořádná opatření s celorepublikovým dopadem, která omezují též základní práva a svobody, pročež lze tedy uzavřít, že odpůrce byl nadán pravomocí napadené mimořádné opatření vydat.“

[10] **Žalobce poukazoval mimo jiné na analýzu ústavního právníka a pedagoga Zdeňka Koudelky**, který shodně s žalobcem dovozuje, že pokud zákon o ochraně veřejného zdraví nesvěřuje odpůrci výslovně oprávnění nařídit nošení roušek, šátků nebo šál, pak jejich nošení (resp. zákaz pohybu bez ochranných prostředků dýchacích cest) není možné uložit. V opačném případě by stát mohl na základě § 69 odst. 1 písm. i) zákona o ochraně veřejného zdraví zakázat také sladké pečivo (v rámci boje proti epidemii cukrovky a obezity) nebo zakázat pohyb bez ponožek (v rámci boje proti epidemii plísni na nohou).

[11] Žalobce poukázal i na to, že povinnosti ukládané podle zákona o ochraně veřejného zdraví jsou v tomto případě skutkovou podstatou přestupku, za který je možné uložit pokutu až 3 miliony korun. Musí tak být zužujícím způsobem respektována zásada legality i ve vztahu ke správnímu trestání.

[12] Žalobce tak uzavírá, že zákon byl správním orgánem porušen takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytykanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené opatření správního orgánu měl zrušit.

V.

Odpůrce porušil ustanovení správního řádu a dalších předpisů, když nevedl řádně správní spis

[13] Žalobce podrobně argumentačně vysvětlil, proč je nutné, aby odpůrce při vydávání opatření vedl spis. Podle § 17 odst. 1 správního řádu: „**[v] každé věci se zakládá spis. Každý spis musí být označen spisovou značkou. Spis tvoří zejména podání, protokoly, záznamy, písemná vyhotovení rozhodnutí a další písemnosti, které se vztahují k dané věci. Přílohou, která je součástí spisu, jsou zejména důkazní prostředky, obrazové a zvukové záznamy a záznamy na elektronických médiích. Spis musí obsahovat soupis všech svých součástí, včetně příloh, s určením data, kdy byly do spisu vloženy.**“ Dle vyhledávaného komentáře Josefa Vedrala (Josef Vedral, Správní řád, komentář, Polygon, 2012) se při pořizování opatření obecné povahy vede spis a právo do něj nahlížet mají dle Vedrala „osoby, které mohou k návrhu podávat připomínky nebo námítky, neboť v jejich případě na tom existuje nepochybný právní zájem.“ (Komentář k § 174 odst. 1 správního řádu). Podle Vedrala (komentář k § 38) právo nahlížet do spisu trvá jak v průběhu řízení, tak i poté, kdy je řízení ukončeno.

[14] Soud k tomu v napadeném rozhodnutí uvedl: „Citované ustanovení ovšem nelze bez dalšího vztahovat též na vydávání mimořádných opatření podle zákona o ochraně veřejného zdraví. Podle § 94a odst. 2 věta druhá zákona o ochraně veřejného zdraví se totiž o návrhu opatření obecné povahy (mimořádného opatření) nevede žádné řízení. V tomto specifickém případě tedy správní orgán z povahy věci nevede správní spis standardním způsobem předepsaným v § 17 správního řádu, když vydané opatření fakticky představuje jeho první úkon ve věci. To samozřejmě neznamená, že správní orgán nemusí vydávání mimořádných opatření řádně dokumentovat, nicméně vzhledem k absenci jakékoliv předcházejícího procesu (vč. možnosti vznášet námítky a připomínky), není nezbytné, aby takový spisový materiál obsahoval též všechny podklady, z nichž správní orgán vycházel. Takový požadavek by ztrácel smysl v situaci, kdy se adresáti mimořádného opatření stejně nemají možnost před jeho vydáním s podklady jakkoli seznámit a důvody přijetí takového opatření se dozvídají až z odůvodnění, kterému se soud věnuje níže.“

[15] Ústavní soud v nálezu sp. zn. IV.ÚS 4141/18 ze dne 16. 6. 2020 posuzoval situaci, kdy v rámci daňového spisu v neveřejné části spisu chybělo oproti stavu ke dni

13. 4. 2015 více než 65 % listin. Ústavní soud též zjistil, že zbývající listiny jsou přečíslované, jejich pořadí je změněné, tvoří jinou číselnou řadu a jedna listina byla přeražena do veřejné části spisu. Ústavní soud též zjistil, že o uvedených změnách v daňovém spise neexistuje žádný úřední záznam ani jakákoliv jiná písemná zmínka. Naopak daňový spis předložený správcem daně "na první pohled" vypadá jako řádně vedený, tvořící ucelenou číselnou řadu a bez dalších zásahů. Pouze "při bližším zkoumání" lze na některých listinách vyzorovat "vygumovaná" původní čísla pořadí listin, která jsou nahrazena novou číselnou řadou.

[16] Ústavní soud k tomu judikoval, že **„takové vedení spisové dokumentace jako v nyní posuzované věci již není tzv. na hraně, ale je daleko za hranicí toho, co lze v právním státě od orgánu veřejné moci tolerovat. Ústavní soud skutečně nerozumí tomu, jak vedlejší účastník může za takového skutkového stavu označit uplatněnou námitku stěžovatele "za účelovou". Účelovým se naopak zdá vedení spisové dokumentace daňovými orgány.“**

[17] Podle navrhovatele jde o velmi podobnou situaci také v jeho případě. Odpůrce v řízeních o zrušení opatření obecného opatření tvrdí, že buď spis nevede, nebo jej vede, ale spis obsahuje pouze vydávané opatření. Současně ale v některých řízeních jsou pak soudu předkládány podklady, ze kterých měl údajně správní orgán vycházet. Konkrétně zde odpůrce poukazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 5. 2020, č.j. 10 A 35/2020 – 261, proti kterému byla podána kasační stížnost, jež je u NSS vedena pod sp. zn. 8 As 34/2020. Tam odpůrce teprve až těsně před rozhodnutím soudu předložil množství podkladů, což soud vedlo k závěru, že postup odpůrce byl odůvodněný.

[18] Navrhovatel má za to, že takto dochází vážným způsobem k porušení zákona správním orgánem, že to má vliv na zákonnost vydaného opatření a soud měl z tohoto důvodu opatření zrušit. Důvodem pro zrušení by pak měl být také závěr, že opatření bylo vydáno bez podkladů. Takový výkon veřejné správy také nelze v právním státě tolerovat. Soud sám pochybil, pokud si nevyžádal všechny podklady, na základě kterých bylo opatření vydáno.

VI.

Odpůrce opatření nedostatečným způsobem odůvodnil

[19] Navrhovatel vyložil s odkazem na judikaturu NSS i Ústavního soudu, že opatření obecné povahy musí být adekvátním způsobem odůvodněno.

[20] Soud k tomu na jednu stranu uvedl: ***„Jestliže je napadené mimořádné opatření, jak soud dovodil výše, opatřením obecné povahy, jako takové by zásadně mělo splňovat shora uvedená kritéria. Na nezbytnosti odůvodnění mimořádného opatření přitom nic nemění skutečnost, že se podle § 94a odst. 2 věta druhá zákona o ochraně veřejného zdraví o návrhu opatření obecné povahy v těchto případech nevede řízení; to totiž podle soudu bez dalšího neznamená vyloučení aplikace celého správního řádu a nezbavuje tak správní orgán povinnosti svůj postup zdůvodnit...“***

[21] Neznamená to samozřejmě, že by odpůrce mohl mimořádných opatření ve smyslu § 94a odst. 2 zákona o ochraně veřejného zdraví, jež jsou nepochybně způsobilá zasahovat do základních práva a svobod adresátů, využívat zcela podle svého volného uvážení, aniž by důvody jejich přijetí a své úvahy alespoň stručně zdůvodnil, ..."

[22] Nedostatky v odůvodnění napadeného opatření soud nevedly k jeho zrušení, přestože dovedl toto: „Vzhledem k charakteru a dopadům daného opatření (fakticky plošné nošení roušek ve všech uzavřených prostorech a na venkovních hromadných akcích) **by nepochybně bylo namístě vyjádřit se blíže (byť stručně) k významu a účinnosti roušek z pohledu zabránění šíření infekce koronaviru či možným zdravotním dopadům jejich nošení; zvláště pokud předmětné mimořádné opatření bylo vydáno s určitým zpožděním od vypuknutí epidemie až dne 12. 6. 2020, takže by bylo možné s postupujícím časem předpokládat vyšší informovanost ministerstva o hrozících rizicích, nižší potřebu bezprostřední reakce, a tedy i podrobnější odůvodnění (obdobně též rozsudek zdejšího soudu ze dne 7. 5. 2020, č. j. 10 A 35/2020 - 264). Napadené mimořádné opatření se rovněž nijak blíže nevyjadřuje k aktuálnímu vývoji epidemiologické situace či aktuální rychlosti šíření viru v ČR a postrádá také vyjádření k přijatým výjimkám či stanovení podmínek pro organizátory provádění autorského díla (část I. body 2. a 3. výroku napadeného mimořádného opatření); **přijetí konkrétních výjimek tak zůstává zcela neodůvodněno.**”**

[23] Navrhovatel to nechápe. Tak je nebo není potřeba trvat na požadavcích na odůvodnění? Soud měl z této nezákonnosti vyvodit závěr o nezákonnosti napadeného opatření a zrušit jej. Pokud to neučinil, zatížil své rozhodnutí nezákonností.

VII.

Soud nesprávně posoudil přiměřenost zásahu do práv navrhovatele

[24] Navrhovatel v žalobě poukázal na to, že napadené opatření „závažným způsobem do jeho práva na svobodu pohybu, jakož i práva na zdraví a práva na ochranu soukromého a rodinného života. Je mu uložena povinnost zakrýt si obličej bez toho, aby jej stát vybavil prostředkem (např. zdravotní rouškou). Žalobce je tak povinen si takový ochranný prostředek pořídit na vlastní náklady, což zasahuje do jeho majetkové sféry.“ Dále poukázal na to, že je „dotčen již tím, že také další osoby, se kterými se setkává, musejí mít zakrytý obličej. Žalobce tak nevidí obličej osoby, se kterou se setkává“ (body 8 a 9 žaloby).

[25] Dále poukázal na rozhodnutí ESLP ve věci *S. A. S. proti Francii* (stížnost č. 43835/11), kde bylo zahalování obličeje šátkem, je něco, co porušuje „respekt pro minimální soubor hodnot otevřené demokratické společnosti“. (bod 10 žaloby)

[26] Žalobce poukázal rovněž na to, že zahalování obličeje látkou má negativní zdravotní dopady. Zde přitom vzhledem k tomu, že nenašel vhodné studie v Evropě, poukázal na studii z blízkého východu. Podle navrhovatele je ale daný odkaz plně relevantní, je ostatně

známo, že šátky muslimských žen jsou tkány z velmi tenké látky, která není s ústenkou či šálou vůbec srovnatelná. Pokud i u muslimského šátku existují negativní zdravotní dopady. Tím spíše budou zřejmě existovat u šátku či roušky (zejm. látkové).

[27] Soud v napadeném rozhodnutí na jednu stranu konstatuje, že *„Zásah do svobody pohybu či soukromého a rodinného života navrhovatele tak jistě nelze zcela bagatelizovat“*. Ale pokračuje tak, že *„nicméně takového zásahy jsou v porovnání se zájmem na ochraně životů a zdraví obyvatelstva obecně jistě zcela přiměřené.“*

[28] Navrhovatel má ovšem za to, že soud zde nesprávně intenzitu zásahu zhodnotil. Navíc soud fakticky obrátil důkazní břemeno ohledně zásahu na navrhovatele a rovněž pochybil, když nevzal do úvahy listiny, které navrhovatel k prokázání intenzity zásahu a jeho nepřiměřenosti navrhl.

[29] Žalobce je přesvědčen, že bylo plně relevantní, pokud navrhoval, aby se současná „epidemie“ posuzovala v kontextu dalších epidemií a rozsáhlých nákaz, které se na našem území objevily. Poukázal tak na vyhlášenou pandemii viru H1N1 v letech 2009-2010, když šlo stejný subtyp viru, jako byla tzv. španělská chřipka, na kterou před sto lety zemřelo 20 až 50 milionů lidí (informace vyplývají z Pandemického plánu ČR).

[30] Soud k tomu uvedl: *„Rovněž z pohledu kritéria potřebnosti (nezbytnosti) navrhovatel soudu nepředestřel vůbec žádné relevantní důvody, na základě kterých by bylo možné napadené mimořádné opatření označit za excesivní. Prosté laické srovnání pandemií viru H1N1, tzv. prasečí chřipky, na které orgány ochrany veřejného zdraví nereagovaly zdaleka tak robustním způsobem, jako v případě epidemie koronaviru, stejně jako odkaz na běžnou sezónní chřipku nemůže s ohledem na výše uvedené obstát. Odpůrce v odůvodnění napadeného mimořádného opatření předestřel důvody jeho přijetí a přiblížil také nebezpečnost koronaviru pro zahlcení zdravotního systému země. Je samozřejmě otázkou, zda orgány v době prasečí chřipky zareagovaly dostatečně či nikoliv, nicméně jejich postup z dřívějška nemůže být důvodem pro pasivitu v nynější situaci, kdy existují jednoznačné příklady závažnosti viru, a to i přímo v Evropě – odkaz na vyjádření tehdejšího hlavního hygienika Michaela Víta je proto naprosto irelevantní a soud jej ani s ním související přílohy nepovažoval za potřebné provádět k důkazu.“*

[31] Pokud bychom takto postupovali, jak reaguje soud, pak by výskyt každé nové nemoci mohl být důvodem pro ukládání takřka libovolných opatření. Prostě jen z toho důvodu, že nová nemoc je nová a nemůžeme ji srovnávat s nemocemi jinými. To je ale absurdní. Samozřejmě součástí zkoumání proporcionality musí být vyhodnocování toho, jak stát postupuje a v minulosti postupoval ve vztahu k jiným nemocem, jako byla tzv. prasečí chřipka, ale také Ebola, spalničky, tuberkulóza a další. Soud pochybil, pokud neprovedl navrhované důkazy. Ostatně závazný Pandemický plán České republiky konstatuje, že v případě běžné sezónní epidemie běžné chřipky onemocní 5 až 10 % obyvatelstva (v podmínkách ČR tedy zhruba pět set tisíc až jeden milion obyvatel). Z toho jich každoročně 1.500-2.000 v souvislosti s chřipkou zemře.

[32] Soud dále uvádí: „Soud samozřejmě nepřehlédl, že **navrhovatel ke svému návrhu a také později během řízení předložil několik podkladů (převážně se jedná o rozhovory či články stažené z internetu), v nichž se zřejmě objevuje kritika nošení roušek**, nicméně k těmto podkladům navrhovatel nepřipojil žádnou vlastní argumentaci k tomu, co přesně z nich dovozuje – vůbec tak nepředestřel, proč konkrétně mu nošení roušek vadí či jaké zdravotní riziko z něj pro sebe dovozuje (např. že trpí nějakým zdravotními problémy). Za tohoto stavu věci tak **podle názoru soudu nemůže obstát v zásadě bezobsažná výtka navrhovatele, že vláda, resp. odpůrce nevážili dopady svých opatření...**

[33] **Výše zmíněné podklady**, jež navrhovatel ke svému návrhu přiložil, byť se může jednat např. o rozhovory s lékaři, podle **soudu nemohou být samy o sobě** (bez předložení relevantní argumentace, tím méně jakékoliv odborné studie) **způsobí zpochybnit úvahu odpůrce, jako ústředního orgánu státní správy na úseku boje s epidemiemi, o přínosu roušek či jiných pokrývek úst a nosu z pohledu šíření kapének z člověka na člověka, proč je soud ani k důkazu neprováděl**. Přestože mohou v odborné komunitě na účinnost či dopady nošení roušek existovat různé názory (v tomto směru soud jen pro úplnost dodává, že nošení roušek v době epidemie jistě nelze bez dalšího srovnávat s nošením nikábu ženami v arabském světě, jež má zcela jiná pravidla), soud považuje přesvědčení odpůrce o jejich významu pro potlačení epidemie za plně hájitelné...”

[34] Soud zde v situaci, kdy odpůrce nepředložil jediný odborný podklad, ze kterého by vycházel, odmítá provést dokazování podklady, které předložil navrhovatel. Navrhovatel má za to, že soud zcela popírá zásady spravedlivého procesu a dopouští se porušení principů rovnosti zbraní. Soud zde straní odpůrci a nekriticky přistupuje k jím uplatněnému odůvodnění ve stylu „když to tak odpůrce řekl, musí to být pravda”.

[35] Navrhovatel poukazuje na judikaturu Ústavního soudu. Zaujalo jej, že Ústavní soud klade vysoké nároky na územní samosprávné celky, které mnohdy řídí lidé spíše ze zájmu o veřejné blaho, a přesto z logických důvodů musí přesně a bez výjimek následovat všechny právní předpisy: „I výkon samosprávy **je výkon veřejné moci a v právním státě podléhá soudní kontrole**. Pokud se orgán samosprávy dopustí při jejím výkonu nezákonnosti, či dokonce protiústavnosti, **je to právě soudní moc, která bude subjektivní práva osob, dotčených výkonem veřejné moci, chránit**. Učinit nápravu stavu věcí veřejných též politickými prostředky je sice paralelně možné, nemůže však eliminovat právo jednotlivců na soudní ochranu.” (nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 655/17). Soud prvního stupně zde zcela pomínil svou roli ochránce subjektivních práv jednotlivců a namísto toho se staví do role ochránce moci výkonné.

[36] Soud dále uvádí: „Z odůvodnění je zřejmé, že odpůrce vycházel z toho, že onemocnění COVID-19 představuje významnou hrozbu, k jejímuž odvrácení je třeba přijmout napadené mimořádné opatření a argumentoval tím, že cílem opatření „je zachovat smrtelnost, tak jak se to v České republice zatím daří, v rozsahu cca 2–3 %, aniž by došlo k jejímu nárůstu na celosvětový průměr dosahující téměř 7 %, nebo dokonce na

10 a více procent, jako tomu je v současnosti zejména ve Francii (zde smrtnost již dokonce dosahuje téměř 18 %), Nizozemsku, Belgii, Španělsku, Itálii nebo Velké Británii"; dále zabránit explozivnímu šíření onemocnění spojenému se šířením agresivnějších typů koronaviru a snížit četnost těžkých případů infekce s ohledem na to, že postupem doby by mělo dojít k vyvinutí léků a vakcín, k jejichž experimentálním pokusům již dochází..."

[37] Zde ale soud opět jen nekriticky přebírá data, která přitom ale evidentně nejsou pravdivá. Již na začátku července odbornice WHO, řekla na tiskové konferenci, že **riziko smrti koronavirem je méně než procento, přesněji 0,6%.**¹ Navíc je doloženo, že většina obětí byla v pozeňnaném věku a anebo dost obézní a kvůli tomu s vážnými zdravotními problémy (popř. obojí).² Ostatně tato zjištění v červenci potvrdil také Roman Prymula jak uvádí Seznam zprávy: „Je pravda, že to úplně jednoduše spočítat nejde. Řada lehkých forem se do hlášení nedostává a ne všechny země je testují. Z průřezů, ve kterých se hodnotila situace v jednotlivých zemích, se **ale dá dovodit 0,6.** Také z práce britských vědců, kteří provedli simulaci toho, kolik lidí by v Evropě zemřelo, pokud by se nic nedělo, **vychází čísla okolo 0,6. Takže myslím, že se to blíží realitě.**“³

[38] Odůvodnění opatření odpůrce je ve světle těchto údajů, které jsou čerpány z veřejně dostupných zdrojů, nepravdivé, nebo snad i lživé. Soud je přesto nekriticky opakuje.

[39] Přitom v rámci podání ze dne 4. 8. 2020 navrhovatel předložil Oficiální prezentaci Ministerstva vnitra: Nákaza COVID-19 a systém lůžkové péče ČR - prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM, kde je mimo jiné uvedeno:

„Počty a průběh COVID-19 u pacientů v ČR nejsou důvodem považovat onemocnění za více “závažné” než jiná infekční onemocnění, která mohou mít těžký nebo smrtelný průběh ...”

„Mějme stále na paměti, že na některé nemoci se umírá a nadále i bude a že úmrtí na COVID-19 není známkou selhání péče nebo někoho jiného ...”

„COVID-19 je nutno vnímat jako další infekční onemocnění, na jehož přítomnost si musíme v našich životech zvyknout a adaptovat ...”

[40] Jak to, že tento důkaz soud ani neprovedl, ani se s ním nijak nevypořádal? Čím je tedy doložena mimořádnost současné epidemie, pokud tento uznávaný profesor na tiskové konferenci odpůrce předložil tyto závěry?

¹ https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/virtual-press-conference---2-july---update-on-covid-19-r-d.pdf?sfvrsn=6e095b7e_0

² <https://video.aktualne.cz/dvtv/obezni-pacienti-nejtezsi-mel-300-kg-komplikuje-to-lecbu-nej/r~ce5e0760c94c11ea9d74ac1f6b220ee8/>

³ https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zemreli-s-covidem-nebo-na-covid-odpovedi-se-hledaji-i-v-cesku-112854?fbclid=IwAR3Y4ProjEaYzPmk8h5fjLHgZkjSmh7sSPFh_CHLoPqGcT2G1TSEOXEXuR4

VIII.

Porušení práva na nestranný soud

[41] Navrhovatel ve vztahu k tomu, jak soud nekriticky přejímá tvrzení obsažená v napadeném opatření, nepožaduje respektování zákona při postupu odpůrce (např. vedení spisu) a odmítá provádět důkazy navržené navrhovatelem nebo k nim ani nepřihlédne (přestože odpůrce sám žádné nepředložil) poukazuje také na to, že se soud v napadeném rozhodnutí opakovaně negativně vyjadřuje vůči navrhovateli, res. jeho právnímu zástupci.

[42] Např. v bodu 77 rozhodnutí je uvedeno: „*Soudu nezbyvá, než poukázat na nízkou kvalitu návrhu, ve kterém navrhovatel ve skutečnosti nepředkládá žádné věcné důvody, v čem konkrétně je napadené mimořádné opatření (resp. povinnost nosit roušky ve všech vnitřních prostorách) nepřiměřené a v čem navrhovateli zasahuje do jeho veřejných subjektivních práv.*“

[43] Dále pak v bodě 94 je uvedeno: „*obrana zástupce navrhovatele v dané věci fakticky bezobsažná a vykazuje některé – postupu odpůrce obdobné – negativní rysy.*“

[44] Celkově se navrhovatel nemůže ubránit tomu, že odůvodnění rozhodnutí soudu neposkytuje záruky nestranného a nezávislého rozhodování. To podle něj může souviset s vyjádřeními ministryně spravedlnosti.

[45] Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2020, sp. zn. 14 A 41/2020 ve věci žalobce Ondřeje dostála byla zrušena mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 17. 4. 2020, č. j. MZDR 16193/2020-2/MIN/KAN, ze dne 15. 4. 2020, č. j. MZDR 16195/2020-1/MIN/KAN, ze dne 26. 3. 2020, č. j. MZDR 13361/2020-1/MIN/KAN, ze dne 23. 3. 2020, č. j. MZDR 12745/2020-1/MIN/KAN. Tímto rozsudkem městský soud konstatoval, že ministerstvo při vydání předmětných opatření překročilo zákonné meze své působnosti.

[46] Dne 5. 5. 2020 byla ministryně spravedlnosti Marie Benešová hostem pořadu Interview čt24 dne 5. 5. 2020.⁴ Zde zejména zaznělo:

Ministryně Benešová: „***Zejména nesouhlasím s tím postupem Městského soudu Praha, tam bych třeba já být na místě toho soudce, tak se vyloučím, protože jestliže mám bratra politicky aktivního, včera vám tady obhajoval plamenně kroky proti vládě, tak to není zrovna vhodné a já bych na jeho místě se vyloučila. On se nevyloučil***“

redaktorka: „Myslíte vyloučení z podjatosti?“

Ministryně Benešová: „***Ano. Vyloučení z podjatosti. On tvrdí, že podjatý není, no tak to tak cítí, ale já bych to třeba udělala na jeho místě.***“

⁴ Kompletní záznam je dostupný z <https://ct24.ceskatelevize.cz/specialy/koronavirus/3091163-stat-opatrenimi-zadnou-skodu-nezpusobil-podnikatele-musi-mit-vatu-na>

A pak tam byly takové zvláštní situace, a to jako je taky takové zvláštní, že třeba ten podatel, který tu stížnost podal, tak v podstatě mu ten soud pomáhal tu stížnost vylepšit tak, aby byla úspěšná, což se normálně nedělá, to je proti judikatuře Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu.

No a pak samozřejmě tam ještě byly další věci, protože nerozhodoval jediný senát Městského soudu, rozhodovaly i jiné senáty a ty dva ostatní senáty rozhodly přesně obráceně."

[47] V usnesení Ústavního soudu ze dne 28. února 2006 sp. zn. II. ÚS 71/06 bylo judikováno: „Ústavní soud již v několika předešlých rozhodnutích o ústavních stížnostech stěžovatele (např. ...) uvedl, že **tyto aktivity některých politiků, na které stěžovatel poukázal, ať už měly v minulosti podobu verbálních projevů sdělovaných mediím nebo se i jinak zaměřovaly na vytvoření negativní atmosféry ve vztahu k stěžovatelovým návrhům před obecnými soudy anebo by se jednalo přímo o pokusy ingerovat do těchto řízení, jsou v podmínkách právního státu nepřipustné**“.

[48] Podle konstantní judikatury ESLP **právo na spravedlivý proces zaujímá v demokratické společnosti natolik význačné místo, že nic nemůže odůvodnit restriktivní výklad článku 6 odst. 1** (viz *Perez proti Francii* [velký senát], č. 47287/99, § 64, ESLP 2004-I).

[49] Za účelem určení, zda došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy, musí soud přezkoumat jednotlivě každou část námitek stěžovatele a pak provést celkové hodnocení (viz *Mirilašvili proti Rusku*, č. 6293/04, rozhodnutí ze dne 11. prosince 2008, § 165).

[50] Ve věci *Sovtransavto Holding proti Ukrajině*, č. 48553/99, ESLP 2002-VII, několik politiků, včetně ukrajinského prezidenta, nabádalo soudy, aby „hájily zájmy ukrajinských občanů“. **ESLP konstatoval porušení práva stěžovatelské společnosti na to, aby její záležitost byla spravedlivě a veřejně projednána nezávislým a nestranným soudem, přičemž přihlédl mimo jiné k zásahům výkonné moci státu do soudních řízení.** ESLP uvedl: „... ukrajinské úřady nejvyšší úrovně zasáhly do řízení opakovaně. Bez ohledu na důvody předkládané vládou na obhajobu těchto zásahů se Soud domnívá, že vzhledem k jejich obsahu a způsobu, jakým byly prováděny ... byly ipso facto neslučitelné s pojmem ‚nezávislý a nestranný soud‘ ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy.“ (§ 80)

[51] Také ve věci *Kinský proti České republice* ESLP dospěl k závěru, že byl porušen čl. 6 odst. 1 Úmluvy. V § 89 poukázal na to, že „**několik politiků učinilo silně negativní prohlášení ve vztahu k rozhodnutím ve stejném typu řízení, jaké vedl stěžovatel, i přímo ve vztahu k řízením, která vedl stěžovatel, a také ve vztahu k soudcům, kteří v nich rozhodovali. Vyjádřili jednoznačný názor, že rozhodnutí soudů potvrzující nároky stěžovatele byla chybná a nežádoucí.**“

[52] ESLP konstatoval, že prohlášení byla namířena přímo proti soudcům (viz a contrario, *Mosteanu a ostatní proti Rumunsku*, č. 33176/96, § 42, 26. listopadu 2002, kde měl ESLP za to, že veřejné prohlášení prezidenta republiky, že by restituční rozsudky neměly být vynucovány, bylo namířeno primárně vůči orgánům pověřeným výkonem těchto rozhodnutí).

[53] Žalobce je přesvědčen, že ministryně spravedlnosti, pokud veřejně vyslovila, že se měl vyloučit a dále pokud kritizovala postup předsedy senátu 14 a celého tohoto senátu Městského soudu v Praze v řízení sp. zn. sp. zn. 14 A 41/2020, se dopustila zásahu do výkonu justice a nezávislosti soudů. Tato nepodložená kritika soudce a rozhodování nestranného soudu byla způsobilá ovlivnit rozhodování městského soudu a jeho soudců také v řízení zahájeném navrhovatelem. Pokud pak soud v napadeném rozhodnutí evidentně straní odpůrci a útočí na navrhovatele, soudci městského soudu neposkytují veřejnou záruku toho, že budou o žalobě navrhovatele rozhodovat nezávisle a nestranně.

[54] V rámci **objektivního testu** se zkoumá, zda existují skutečnosti vzbuzující pochybnost o nestrannosti soudce (rozsudek velkého senátu ESLP ve věci *Morice proti Francii* ze dne 23. 4. 2015, stížnost č. 29369/10, odst. 76). Jak totiž Ústavní soud uvedl v nálezu sp. zn. III. ÚS 441/04 ze dne 12. 1. 2005, **„nestačí, že se soudce subjektivně necítí být podjatý ve vztahu k účastníkům či věci, ale i objektivně nahlíženo musí být vyloučeny oprávněné pochybnosti o jeho nestrannosti.“** Jinými slovy, „nejde [...] pouze o hodnocení subjektivního pocitu soudkyně, zda se cítí nebo necítí být podjatá, anebo [o] hodnocení osobního vztahu k účastníkům řízení, ale o objektivní úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být“ (nález sp. zn. I. ÚS 167/94 ze dne 27. 11. 1996). V tomto ohledu může mít i zdání jistou důležitost, neboť je v sázce důvěra, kterou soudy v demokratické společnosti **musí vzbuzovat jak u veřejnosti** (rozsudek ESLP ve věci *Ferrantelli a Santangelo proti Itálii* ze dne 7. 8. 1996, stížnost č. 19874/92, odst. 58, nebo ve věci *Piersack proti Belgii*, ze dne 1. 10. 1982, stížnost č. 8692/79, odst. 30; obdobně nález sp. zn. Pl. ÚS 11/04 ze dne 26. 4. 2005), **tak u samotných účastníků řízení** (viz rozsudky ESLP ve věci *De Cubber proti Belgii*, ze dne 26. 10. 1984, stížnost č. 9186/80, odst. 26; či ve věci *Fey proti Rakousku*, ze dne 24. 2. 1993, stížnost č. 14396/88, odst. 30).

[55] Ostatně tento požadavek vychází již z obecně zásady, dle níž **„spravedlnost nemůže být pouze vykonávána, musí být také vidět, že je vykonávána“**, jíž ESLP vyzdvihl např. v rozsudku ve věci *Delcourt proti Belgii* (ze dne 17. 1. 1970, stížnost č. 2689/65, odst. 31).

[56] Při zkoumání, zda jsou výše obsáhle shrnutá kritéria v konkrétním případě naplněna je vždy nutno mít na paměti, že **soudy**, jak jednoznačně konstatoval ESLP ve věci *Puolitaival a Pirttiaho proti Finsku* (rozsudek ze dne 16. 11. 2004, stížnost č. 54857/00, odst. 53), **nejsou neosobní instituce a jednajících prostřednictvím soudců, kteří mají své vlastní pocity a zájmy – jedná se o lidské bytosti se všemi jejich slabiny.**

IX.

Návrh

[57] Žalobce navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnosti vyhověl, napadené rozhodnutí soudu prvního stupně změnil a sám napadené opatření obecné povahy zrušil nebo konstatoval, že v jeho důsledku jeho přijetí došlo k nezákonnému zásahu do práv navrhovatele. Dále pak, aby navrhovateli přiznal náhradu nákladů řízení vč. DPH 21%.

[58] Pokud tak neučiní, pak žalobce navrhuje, aby NSS rozhodnutí soudu zrušil a věc přikázal jinému soudu, eventuálně alespoň jinému senátu MS v Praze.

David Zahumenský, advokát na základě plné moci